

Utbildningsinspektion i Vasaskolan, förskoleklass och grundskola årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	5
Bedömning av förutsättningarna	10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Vasaskolan den 15-16 maj 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Danderyds kommun och Vasaskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Vasaskolan intervjuades rektor, lärare, elevvårdspersonal, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i flertalet ämnen och klasser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen. Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Vasaskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	45
Grundskola	455

Vasaskolan är belägen i ett villaområde nära Djursholms centrum. Verksamheten omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. Organisationen bygger på samverkan mellan skola och skolbarnsomsorg och personalen är indelad i arbetslag, förskoleklass till årskurs 3 samt årskurs 4 till årskurs 6. Merparten av denna samverkan sker inom respektive årskurs. I skolan finns också en Montessoriafdelning med elever från förskoleklass till årskurs 6. Vasaskolan har fyra särskilda undervisningsgrupper med tre olika inriktningar inom autismspektrum, samundervisning samt autism med kognitiv beteendeterapi.

Föreliggande rapport behandlar förskoleklassen och grundskolan. Kommunens ansvarstagande för förskolan och skolbarnsomsorgen behandlas i den övergripande kommunrapporten.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Vasaskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektionen visar att Vasaskolan som helhet bedriver en verksamhet i linje med nationella mål och riktlinjer.

Inspektörerna bedömer utifrån egna observationer, nationella prov, presenterade elevarbeten och uppföljningar i några ämnen att eleverna övergripande når goda kunskapsresultat, dock kan skolan inte ge en samlad bild av resultaten i alla ämnen. Elevernas kännedom om målen för de olika ämnena varierar. De äldre eleverna har en bättre kunskap om dessa än de yngre.

Undervisningens inriktning varierar påtagligt mellan olika lärare och skolan bör säkerställa att all undervisning tar sin utgångspunkt i läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot och riktlinjerna som anger principerna för hur arbetet ska bedrivas.

Den information som ges vid utvecklingssamtalen angående elevens skolsituation, resultat och utveckling upplevs tydlig och relevant av elever och föräldrar. Särskilt bör framhållas skolans arbete med att informera elever och vårdnadshavare om skolarbetet, aktuella händelser och elevernas resultat över internet.

I värdegrundsarbetet vidtar skolan en rad åtgärder. Uppföljning av detta arbete är omfattande och visar mycket goda resultat. Flertalet elever trivs, känner sig trygga och tycker att det är roligt att gå i skolan. Arbetsmiljön är lugn och stämningen god under lektioner och raster. Skolans arbete med att ge eleverna förutsättningar för och möjligheter till ansvarstagande och inflytande över det egna lärandet och frågor av gemensamt intresse bör dock förbättras.

Inspektörerna bedömer att Vasaskolan har ett mycket väl fungerande kvalitetsarbete som utvecklar verksamheten och är tydligt kopplat till det nationella uppdraget samt en kvalitetsredovisning i enlighet med författningarnas krav. Eleverna är vana att utvärdera undervisningen och reflektera över sitt eget lärande.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp tas inte i enlighet med författningarnas krav (5 kap. 5 § grundskoleförordningen).
- Svenska som andraspråk anordnas inte i enlighet med författningarnas krav (2 kap. 15-16 §§ grundskoleförordningen).
- Elevens val anordnas inte i enlighet med författningarna (2 kap. 19-20 § grundskoleförordningen).
- Utbildningen är inte avgiftsfri för eleverna (4 kap. 4 § skollagen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör utveckla arbetet med att på skolnivå följa upp och utvärdera elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen.
- Skolan bör förbättra arbetet med att klargöra utbildningsmålen för eleverna.
- Skolans arbete med att ge eleverna förutsättningar för och möjligheter till ansvarstagande och inflytande över det egna lärandet, arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll bör förbättras.
- Skolan bör utveckla arbetet med elevmedverkan vid upprättande av ordningsregler.
- Skolan bör säkerställa att all undervisning tar sin utgångspunkt i läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot och riktlinjerna som anger principerna för hur arbetet ska bedrivas.
- Skolan bör utveckla arbetet med att anpassa undervisningen till olika elevers behov och intressen.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, de nationella kursplanerna.

Kunskaper

I läroplanen och de nationella kursplanerna anges mål för utbildningen, övergripande och i olika ämnen. Skolan ska klargöra för eleven vilka målen är samt kontinuerligt följa upp elevernas kunskapsutveckling. Av inspektionen framgår att mål för utbildningen presenteras på olika sätt för eleverna. I några klassrum är mål anslagna på väggarna. I inspektörernas samtal och intervjuer med eleverna framkommer dock att eleverna i olika grad har kännedom om målen. Äldre elever har en bättre kunskap om dessa än yngre.

Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra arbetet med att klargöra utbildningsmålen för eleverna.

Vasaskolan har, från och med årskurs 3, datorbaserad resultatredovisning (tillgängligt för personal, vårdnadshavare och elever) i alla ämnen på individnivå. Någon sammanställning på skolnivå görs dock inte i andra ämnen än svenska, engelska och matematik. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för skolans resultat och för att dessa följs upp och utvärderas i relation till bland annat de nationella målen. Det är således nödvändigt att en samlad bild finns av elevernas resultat på skolnivå och att dessa ligger till grund för analys och förbättring av verksamheten i stort. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla arbetet med att på skolnivå systematisk följa upp och utvärdera elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen.

I grundskolans kursplaner anges uppnåendemål för eleverna i årskurs 5 i alla ämnen. I svenska, matematik och engelska finns nationella ämnesprov som bland annat kan användas för att ge lärare stöd i arbetet med att bedöma om eleverna uppnått kursplanernas mål. I nedanstående tabell redovisas Vasaskolans resultat i de nationella ämnesproven under perioden 2004-2006.

Tabell, Nationella ämnesprov för åk 5 i Vasaskolan. Tabellen anger andelen (%) elever som enligt skolans bedömning uppnått målen i proven.

	År 2004	År 2005	År 2006
Svenska	97	98	99
Engelska	100	96	99
Matematik	98	97	93

Källa: Skolans egna uppgifter

Av tabellen framgår att nästan alla Vasaskolans elever uppnår målen i de nationella ämnesproven.

Utifrån resultat i nationella prov och diagnoser i olika ämnen samt iakttagna elevarbeten och redovisningar vid lektionsbesök, bedömer inspektörerna att eleverna i Vasaskolan når goda kunskapsresultat.

Utbildningen i förskoleklassen ska stimulera varje barns utveckling och lärande och ligga till grund för fortsatt skolgång. Av inspektionen framgår att verksamheten i förskoleklassen rymmer såväl lek och rörelse, skapande verksamhet som inslag av grundläggande språkliga och matematiska begrepp. I intervjuer ger barnen i förskoleklassen konkreta exempel på vad de lär sig inom områdena kunskaper samt normer och värden. Barnens lärande och utveckling dokumenteras kontinuerligt och en positiv utvecklingslinje kan skönjas för det stora flertalet barn. Även intervjuade föräldrar beskriver resultaten av förskoleklassens arbete som gott.

Inspektörerna bedömer att verksamheten i förskoleklassen stämmer överens med läroplanens mål och riktlinjer samt ger en god grund för barnens fortsatta lärande och utveckling.

Normer och värden

I läroplanen anges att skolan aktivt och medvetet ska påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling. Vidare ska skolan främja respekt och förståelse för andra människor, förmåga till inlevelse samt respekt och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv. Ett tecken på resultat av ett sådant värdegrundsarbete kan vara hur eleverna förhåller sig i skolmiljön. Vid lektionsbesök samt i samtal och intervjuer uppfattar inspektörerna att flertalet elever visar omsorg om varandra och om skolmiljön. Samtalstonen mellan elever och vuxna är övervägande trevlig. I genomförda elevenkäter anger flertalet elever att de trivs bra och att de känner sig trygga i skolan. I samtal och intervjuer med eleverna framkommer att kränkningar är ovanliga och att de vuxna på skolan snabbt agerar om bråk uppstår.

Alla som arbetar i skolan ska enligt läroplanen främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Eleverna vid Vasaskolan berättar under inspektionen att de bland annat genom elevrådet har goda möjligheter att påverka skolans verksamhet i stort och också gör det. Elevrådet har regelbundna möten och rådet har vid flera tillfällen tagit egna initiativ för att förbättra skolgårdsmiljön. De elever som inspektörerna talat med är väl informerade hur de ska gå tillväga för att driva sina frågor. Rektorn och lärarna bekräftar att eleverna är aktiva och tar ett ansvar för skolan som helhet. Ett exempel på att eleverna även får delta i betydelsefulla demokratiska processer är de rektorsintervjuer (ny tillsättning) som nyligen genomförts med elevmedverkan.

Inspektörerna bedömer att skolan övergripande når mycket goda resultat i sitt värdegrundsarbete och med att utveckla elevernas förmåga att ta ansvar och arbeta i demokratiska former.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

I arbetet med att skapa en god arbetsmiljö för alla i skolan har skolledningen och personalen i Vasaskolan genomfört en rad åtgärder. I den dagliga verksamheten förs samtal kring händelser, kamratrelationer, skolklimat, attityder och konflikthantering. Skolan har en organisation med utvalda elever som kamratstödare vilka, tillsammans med de vuxna, ska verka för ökad trivsel och trygghet. Det finns gemensamma ordningsregler och vissa klasser har egna trivselregler. Skolledningen uppger att de gemensamma reglerna diskuterats i elevrådet. Vasaskolan har en omfattande uppföljning av sitt värdegrundsarbete bl.a. i form av regelbundna genomgångar och skattningar i arbetslagen samt i elevenkäter. I enkäterna finns frågor som exempelvis handlar om förhållningssätt, trivsel, trygghet, kränkningar, inflytande, arbetssätt, samarbete, klassråd och elevråd. Som nämnts tidigare är resultaten i dessa utvärderingar

goda. Vid alla intervjuer och samtal framkommer att skolsköterskan har en viktig roll i värdegrundsarbetet. Hon tar emot elever som vill ha någon att anförtra sig åt och hon sammanställer alla elevenkäter. Inspektörerna bedömer att skolan har ett mycket gott värdegrundsarbete, dock framkommer en osäkerhet bland eleverna huruvida de varit delaktiga i framtagandet av de gemensamma ordningsreglerna varför skolan bör säkerställa elevernas medverkan.

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten tillse att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Inspektörerna har tagit del av Vasaskolans likabehandlingsplan och finner att den i många delar är i överensstämmelse med författningarnas krav. Dock saknas en beskrivning av insatser som ska genomföras under året utifrån en aktuell kartläggning av verksamhetens behov. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS:2007:7). Vid inspektionstillfället var ansvar för upprättande av en likabehandlingsplan inte delegerat till rektorn varför bedömning sker i den övergripande kommunrapporten.

Enligt läroplanen ska läraren se till att alla elever oavsett kön och social och kulturell bakgrund får möjligheter till ett reellt inflytande över verksamheten i stort samt över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. I samtal och intervjuer framkommer att eleverna har inflytande över skolmiljön genom klassråd eller andra former av rådslag i klasserna samt genom sina klassrepresentanter i skolans elevråd. När det gäller undervisningen upplever eleverna att merparten av denna bestäms av lärarna. Eleverna har svårt att ge några konkreta exempel på att de tillsammans med lärarna väljer innehåll eller arbetssätt. Vanligaste formen av ansvar och inflytande över undervisningen och det egna lärandet är, enligt eleverna, att de får välja i vilken ordning de ska arbeta med givna uppgifter. Några av de äldre eleverna tycker att de hade större möjligheter till inflytande över det egna lärandet i de tidigare årskurserna. Flertalet elever uppger att de ges stort ansvar för att slutföra arbeten inom given tid och att de förväntas sköta läxor och förbereda sig inför prov. I skolans Montessoriklasser får eleverna lära sig att arbeta målinriktat, att planera, ta ansvar och fullfölja sina arbeten enligt grunderna för Montessoripedagogiken.

Under en studiedag i januari 2007 arbetade personalen med ett antal utvecklingsfrågor. I en arbetsgrupp var temat "Öka barns inflytande". Minnesanteckningarna från diskussionerna innehåller väl utarbetade konkretiseringar av hur elevinflytandet kan förbättras. Inspektörerna ser dock inte att föreslagna åtgärder fått genomslag i all undervisning och bedömer att arbetet med att ge eleverna förutsättningar för och möjligheter till ansvarstagande och inflytande över det egna lärandet, arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll bör förbättras.

Av inspektionen framgår att skolans samverkan med elevernas vårdnadshavare främst sker vid utvecklingssamtalen kring den enskilda eleven. I övergripande frågor har vårdnadshavare möjlighet till samverkan vid klassvisa föräldramöten samt via skolans skolråd. Information till och från skolan fungerar väl, enligt föräldrarna. Inspektörerna bedömer att Vasaskolan samverkar med elevernas vårdnadshavare på ett bra sätt.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Inspektörerna har granskat hur skolan med utgångspunkt i nationella mål organiserat undervisningen utifrån lokala förutsättningar och elevers behov.

Vidare huruvida en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer förekommer samt i vilken mån undervisningen i grundskoleklasserna tar sin utgångspunkt i läroplanens och kursplanernas strävansmål och därigenom ger alla elever likvärdiga möjligheter att tillägna sig de kunskapskvaliteter som uttrycks i målen. Granskningen av verksamheten i förskoleklassen har inriktats på huruvida aktiviteterna är anpassade efter barnens ålder och mognad. Inspektörerna har också undersökt på vilket sätt barnens och elevernas tillit till den egna förmågan och deras vilja att lära uppmuntras samt hur deras förmåga att själva skapa och använda olika uttrycksmedel tillgodoses. I förskoleklassen ser inspektörerna att leken har stor betydelse och hur de skolförberedande inslagen anpassas efter barnens mognad. Förskoleklassen ingår i skolans konkretiseringar av de nationella kursplanerna och uppnåendemål har formulerats för barnen i förskoleklassen. Enligt läroplanen är förskoleklassen en del av skolväsendet och det första steget i att genomföra och uppfylla läroplanens mål. Varken läroplanens mål att uppnå eller kursplanerna för grundskolans ämnen gäller emellertid för förskoleklassen. Förskoleklassen har en speciell ställning mellan förskolan och grundskolan och ska vara en integrering av de olika kulturerna. Det är viktigt att förskolans pedagogik med lek, omsorg, skapande och barnets eget utforskande får genomslag i verksamheten och att året i förskoleklassen skiljer sig från åren i grundskolan.

Vid flera lektionsbesök ser inspektörerna mycket goda exempel på varierad undervisning och hur eleverna uppmuntras att arbeta undersökande och reflekterande. En stor nyfikenhet hos eleverna samt en lust att lära är tydligt märkbar vid dessa lektioner. I ämnet svenska läggs stor vikt vid språkträning och läsning vilket, enligt lärarna, ger goda resultat även i andra ämnen. I samarbete med skolans bibliotekarie genomförs en rad läsprojekt som vid utvärderingar setts ge goda resultat. Inspektörerna noterar att skolan har goda datatekniska möjligheter och en hög kompetens när det gäller användningen av datorer. Vid inspektörernas lektionsbesök och i intervjuer med lärare och elever framkommer dock även exempel på hur undervisning planeras och genomförs utan tydligt koppling till nationella mål. Eleverna berättar om enahanda arbetssätt och likartade arbetsuppgifter vecka efter vecka. Inspektörerna ser flera lektioner där förlagsproducerade läromedel tycks styra såväl innehåll som progression i ämnet. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör säkerställa att all undervisning tar sin utgångspunkt i läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot och riktlinjerna som anger principerna för hur arbetet ska bedrivas. Vidare finner inspektörerna anledning att påpeka att beteckningen OÄ (orienteringsämnen) som återfinns på några klassers scheman inte har någon motsvarighet i gällande kursplaner där ämnena anges som NO (naturorienterande) och SO (samhällsorienterande) med samlingsnamn.

Individanpassning

Inspektörerna har granskat i vilken mån undervisningen utgår från elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt om eleverna ges möjligheter att utvecklas efter sina förutsättningar och stimuleras att använda och utvecklas hela sin förmåga. Inspektörerna finner att verksamheten i dessa avseenden varierar mellan olika lärare. I flera klasser ses mycket goda exempel

på hur lärarna vinnlägger sig om att skapa de bästa betingelserna för varje elev. I andra klasser beskriver lärarna att detta är svårt att genomföra, variationerna blir där många gånger av kvantitativ art. Inspektörerna ser få exempel på individanpassade läromedel. Elever som har lätt att lära får ofta extrauppgifter som inte alltid upplevs leda vidare. I skolans Montessoriklasser individanpassas undervisningen i hög grad, dock inte alltid med utgångspunkt i elevernas tänkande och intressen. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla arbetet med att anpassa undervisningen till olika elevers behov och intressen.

Särskilt stöd

Enligt läroplanen ska undervisning och elevvårdsverksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver. Från och med den 1 juli 2006 har införts förändringar i skolformsförfordningarna avseende särskilt stöd och åtgärdsprogram. Ansvaret har tydliggjorts för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Rektorn ska se till att en utredning inleds, om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av sådana insatser, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram upprättas. Av detta ska framgå vilka elevens behov är, hur behoven ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Programmet ska omfatta elevens hela skolsituation.

I Vasaskolans elevhälsoteam arbetar skolledare, skolsköterska, psykolog samt lärare med specialpedagogisk kompetens. Specialpedagogerna är knutna till arbetslag och klasser. Olika former av stöd prövas som regel först inom klassens ram innan det blir aktuellt med andra stödformer. De åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av har ett innehåll som väl motsvarar kraven i författningarna. En tydlig beskrivning av vilka mål eleven riskerar att inte nå görs och i förhållande till detta vilka åtgärder som skolan avser att vidta. En tidsplan för insatser och uppföljningar görs. De klasslärare, elever och föräldrar som inspektörerna samtalar med är nöjda med omfattningen och innehållet i skolans arbete med särskilt stöd. Skolans goda resultat förklaras av personal och föräldrar bland annat bero på tidiga insatser för särskilt stöd.

I Vasaskolan finns fyra särskilda undervisningsgrupper med tre olika inriktningar inom autismspektrum, samundervisning samt autism med kognitiv beteendeterapi. Eleverna i dessa grupper kommer från Danderyd och närliggande kommuner. Lärartätheten är hög i grupperna och specialkompetens finns. Varje elev i grupperna har möjlighet till en individuellt utformad integrering i fadderklass. Viktiga områden, förutom kunskapsinhämtning, är enligt lärarna att träna de sociala förmågor eleven behöver. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp är i Danderyds kommun delegerat till rektor. På Vasaskolan uppfattar skolledningen dock att beslutet tas centralt, på förvaltningsnivå. När eleven mottagits blir skolans rektor även dessa elevers rektor.

Inspektörerna bedömer att Vasaskolans arbetar på ett bra sätt för att upptäcka stödbehov och med att ge särskilt stöd till elever som behöver sådan hjälp. Dock tas inte beslut om placering i särskild undervisningsgrupp i enlighet med författningarna, vilket måste åtgärdas.

Utvärdering av lärandet och bedömning

Läraren ska enligt läroplanen, utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. Vid inspektionen framkommer att elevernas

kunskapsutveckling följs upp på individnivå under hela skoltiden. En översikt delges eleverna och föräldrarna främst vid utvecklingssamtalen och som nämnts tidigare i ett databaserat uppföljningssystem. Dock sammanställs inte elevernas resultat på skolnivå i alla ämnen, vilket försvårar rektorns ansvarstagande för att skolans resurser fördelas utifrån en värdering av elevernas utveckling. Se tidigare bedömning under avsnittet ”Kunskaper”.

Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan (IUP) för varje elev vid utvecklingssamtalet. Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Vid inspektionstillfället har alla elever i Vasaskolan individuella utvecklingsplaner och inspektörerna bedömer att dessa är i enlighet med författningarna.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Den skriftliga kvalitetsredovisning som varje skola enligt författningarna årligen ska upprätta, ska vara ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Inspektionen visar att Vasaskolan dokumenterar sitt kvalitetsarbete i en kvalitetsredovisning, en arbetsplan samt ett antal policydokument och handlingsplaner vilka mycket väl motsvarar kraven i författningarna. En tydlig koppling till nationella mål görs och uppföljning och utvärdering är naturliga inslag under läsåret. På klassnivå är elevutvärderingar av och reflektioner kring det egna arbetet vanligt förekommande. På arbetslags- och skolnivå följer skolan exempelvis upp hur genomförda aktiviteter uppfattats och hur elevernas trivs i skolan. Även frågor om undervisningens utformning, arbetssätt, samarbete och inflytande ställs till eleverna i återkommande enkäter. Föräldraenkäter genomförs regelbundet. Inspektörerna finner att de åtgärder och utvecklingsinsatser som skolan vidtar oftast föregås av en kartläggning och analys av behoven. I en stor kompetensutvecklingsinsats arbetar skolan med att skaffa en gemensam ”pedagogisk plattform” för alla medarbetare. Samma förståelse och tolkning av det nationella uppdraget ska genomsyra verksamheten.

Inspektörerna bedömer att Vasaskolan har ett mycket väl fungerande kvalitetsarbete som utvecklar verksamheten och en kvalitetsredovisning i enlighet med författningarnas krav.

Ledning

Inspektörerna finner att ansvarsfördelningen mellan rektorn och den biträdande rektorn är känd och tydlig. Enligt författningarna har rektorn, som pedagogisk ledare och som chef för personalen, det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. För att utöva sitt ledarskap ska rektorn enligt skollagen hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. I samtal och intervjuer framkommer att rektorn har en god övergripande bild av verksamheten och en bestämd strävan att ge elever och personal bra förutsättningar att nå målen.

Samarbetet med barn och utbildningsförvaltningen fungerar väl, enligt rektorn. Hon anser också att hon får ett gott stöd av förvaltningschefen. Rektorn uppger vidare att beslutsordningen är tydlig mellan förvaltning och rektor. Samman-

taget bedömer inspektörerna att rektorn vid Vasaskolan är väl förtrogen med verksamheten och utövar ett tydligt pedagogiskt ledarskap. Kontakten med huvudmannen bedöms vara god.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som ska erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning

Inspektörerna har granskat hur urval till skolan sker, omfattningen av verksamheten i förskoleklassen och grundskoleklasserna, information om valmöjligheter, tillgång till modersmålsundervisning, svenska som andraspråk, tillgång till undervisning i moderna språk samt elevens val.

Inspektörerna finner att Vasaskolan övergripande ger barn och elever en verksamhet och undervisning vars innehåll och omfattning är i enlighet med nationella bestämmelser. Dock framkommer avvikelser när det gäller anordnandet av svenska som andraspråk och elevens val.

Enligt skolförfattningarna är svenska som andraspråk ett eget ämne med egen kursplan och egna betygskriterier och syftar till att eleverna ska uppnå en funktionell behärskning av det svenska språket i nivå med elever som har svenska som modersmål. Om svenska som andraspråk anordnas för vissa elever ersätter det undervisningen i svenska. Lärare som intervjuats uppger de elever som troligtvis skulle behöva svenska som andraspråk istället får stödundervisning i svenska. Inspektörerna bedömer att undervisningen i svenska som andraspråk inte anordnas i enlighet med författningarnas krav vilket måste åtgärdas.

Enligt grundskoleförordningen ska eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen ska syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Under inspektionens första dag har skolans yngre elever elevens val som ett temaarbete kring Linnéåret. Eleverna arbetar i blandade grupper och får välja bland uppgifter som pyssel, trädgård, broderi, bild, musik, teater och geografi (landskap). De äldre eleverna har just haft elevens val och då valt bland ämnen som idrott, konst, talangjakt, tidning, Egypten och överlevnad. Inspektörerna observerar i några fall tveksamheter gällande överensstämmelse med förordningens angivelse om att undervisningen till sitt innehåll och sin inriktning ska vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val. I samtal och intervjuer uppger eleverna att de inte deltagit i urvalet av ämnen eller aktiviteter i elevens val, men att de tycker att det är roligt att syssla med annat än det vanliga skolarbetet. Personalen berättar att innehållet i elevens val främst beror på vad olika lärare tycker att de kan bidra med. Inspektörerna finner anledning att påminna om att urvalet av ämnen ska vara allsidigt och i enlighet med kursplanerna samt att skolan (styrelsen) ska sträva efter att tillgodose elevernas val. Skolverket har i ett tillsynsbeslut framhållit vikten av att undervisningstiden inom ramen för elevens val verkligen utnyttjas till något som eleven själv önskar och som därmed kan öka studiemotivationen.

Inspektörerna bedömer att elevens val inte erbjuds i enlighet med författningarnas krav vilket måste åtgärdas.

I skollagen anges att utbildningen i grundskolan ska vara avgiftsfri för eleverna. De ska utan kostnad ha tillgång till böcker, skrivmateriel, verktyg och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning. I verksamheten får dock förekomma enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna. I inspektionen framkommer att elever i en av skolans klasser gjort en studieresa under skoltid som kostade 750 kr per elev, en kostnad som hemmen stod för. Inspektörerna bedömer att skolan har tagit ut en avgift av eleverna som inte kan anses vara en obetydlig kostnad. I kommunrapporten finns Skolverkets samlade bedömning av avgifter i kommunen.

Personal och materiella resurser

Inspektörerna har granskat tillgång till läromedel, användning av datorer, lokaler och skolbibliotek. Inspektörerna har bedömt att dessa resurser ger förutsättningar för en ändamålsenlig undervisning.

Datum	Ort
2007-12-17	Stockholm

Ingrid Åsgård
Lee Gleichmann